

NARRATIVA

Miquel À. Maria

ESCRITOR

Pedra “La tècnica ciclòpia desenvolupada pels talaiòtics és germana bessona de la tècnica dels ponts de bestiar, les barraques de roters i de la paret seca que encara avui dia aixecam. La pedra parla de qui som”

“La curiositat convertida en passió per la prehistòria”

MARGALIDA MATEU
PALMA

Miquel Àngel Maria, conseller insular de Cultura i Educació del Consell Insular de Menorca, presenta a Mallorca la seva darrera novel·la *Els cors de pedra* (Leonard Muntaner), una aventura per la prehistòria i l'època grega de la Mediterrània envoltada d'amors impossibles, passions i violència. L'autor menorquí narra en aquesta nova obra una història que mai va succeir, però “que hagués pogut ser”. Una narrativa en la qual el protagonista escriu una carta a la seva filla que mai coneixerà. La proposta literària de Maria és una recreació de la Menorca talaiòtica documentada per construir un relat versemblant i amb més de dos anys de recerca històrica que l'han dut a fer una obra escrita des d'una perspectiva sincrònica.

Els cors de pedra serà presentada a Can Alcover, Espai de Cultura, el proper dijous 18 de febrer a les 19h, on l'autor estarà acompanyat pel musicòleg i escriptor Francesc Vicens, i el divendres als baixos de l'Ajuntament de Montuïri.

A quina època us heu hagut de traslladar per escriure *Els cors de pedra*?

La història està ambientada a l'any 527 aC i la part principal transcorre a Menorca. És el període final de la cultura talaiòtica, una època de canvi social i molt de moviment a la Mediterrània occidental, perquè els diversos pobles navegants, sobretot grecs i cartaginesos, es disputaven el domini de les rutes comercials. Això va tenir un impacte considerable damunt la societat de les nostres illes.

La pedra és un dels elements imprescindibles per conèixer la història de les Illes Balears?

Sens dubte que sí. La tècnica de la pedra en sec ens acompanya des de l'època talaiòtica fins avui. La tècnica ciclòpia desenvolupada pels talaiòtics és germana bessona de la tècnica emprada fins fa quatre dies per construir els ponts de bestiar, les

barraques de roters i la paret seca que encara avui dia aixecam. La pedra parla de qui som.

En aquesta novel·la connectau Mallorca amb Menorca?

La novel·la és una carta que el protagonista escriu des de Bóccoris, que podem situar a la costa del municipi de Pollença, a una filla que encara no ha nascut i que naixerà a Menorca, d'on ell ha hagut de fugir de manera precipitada. Per tant, sí, hi ha una connexió, però no he explorat la relació que van poder tenir els habitants de les dues illes en l'època en què s'ambienta la novel·la. De fet, no sabem quina relació tenien. El que veim és que la cultura talaiòtica es va desenvolupar a Mallorca i Menorca amb característiques semblants, però també amb peculiaritats pròpies i diferenciades a cada illa.

Què hi ha de Miquel Àngel Maria en aquest llibre?

Hi ha, sobretot, la curiositat, convertida en passió, que des de fa ja bastants anys sent per la cultura prehistòrica de Menorca. També hi ha una mirada compartida amb el protagonista: ell no és menorquí, és grec, i quan arriba a Menorca es fascina pel que hi veu. Nosaltres avui també ens miram el nostre passat remot amb una mirada d'estranyesa i fascinació. I també hi ha la meua tendència a somiar, a fabular, a teixir històries amb qualsevol excusa.

Com vau descobrir la troballa arqueològica del vaixell grec a la Cala de Sant Vicenç i com l'heu integrada a la història del llibre?

L'any 2003 jo era director insular de cultura al Consell de Mallorca i aquell any el Dr. Xavier Nieto i un grup d'arqueòlegs mallorquins van fer la segona campanya d'excavació subaquàtica del vaixell grec cosit de la Cala de Sant Vicenç. Anys després, el Dr. Nieto em va regalar la memòria de l'excavació, que és un llibre fenomenal editat pel Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya. Com que per a la novel·la ‘necessitava’ un vaixell, aquesta troballa va ser com un regal. Es tracta, per

GEMMA ANDREU

Reflex
“Nosaltres avui miram el nostre passat amb estranyesa i fascinació”

Crítica
“Un jaciment amenaçat per les obres d'una carretera faraònica”

qui no ho conegui, d'un descobriment arqueològic espectacular, dels més importants que s'han fet mai a les nostres costes.

Hi ha una part de crítica o reflexió en la novel·la?

Sens dubte que sí. La part històrica de la novel·la té un contrapunt, que és una excavació que es desenvolupa en l'època actual a un jaciment menorquí amenaçat per les obres d'una carretera faraònica. No volia plantejar només una història del passat, sinó provocar en el lector la reflexió sobre la nostra responsabilitat amb la conservació del patrimoni històric.

Quines són les dues cites que esmentau en el llibre?

Una és de l'*Odissea*, quatre versos que parlen dels viatgers que travessen la mar a la recerca de fortuna. L'altra podem dir que dona títol al llibre i és una cita bíblica del profeta Ezequiel, que posa en boca de Déu la frase “us trauré aquest cor de pedra i us en donaré un de carn”. La història parla de passió, d'amor impossible, de violència, per tant de cors de pedra, però també de l'esperança del protagonista de girar el seu destí tràgic.

A la novel·la fa referència a una carta... Quina carta escriurieu, ara, vós?

Bona pregunta... el meu llibre anterior eren les “Cartes a Josep Pla de Menorca”, un assaig en forma d'epistolari a l'escriptor de l'Empordà. M'agradaria repetir una experiència semblant amb Francesc de Borja Moll, dialogar amb els seus escrits memorialístics sobre el canvi experimentat per les Illes Balears en les últimes dècades, d'ençà que ell ja no és amb nosaltres.

Us hauria agradat viure a l'època grega o preferiu el present?

En això confés que no he crescut i tenc la mateixa il·lusió de l'adolescent que llegia novel·les de ciència ficció: voldria tenir una màquina del temps per anar a diferents èpoques i llocs del passat... per anar i tornar.

Com duis això de compaginar l'escriptura amb la tasca institucional?
Sincerament, fatal. Som lent per escriure, i necessit concentració i un cert aïllament, coses que ara no em puc permetre. La responsabilitat política, si te la creus i ho vols fer bé, és un pou sense fons i et xucla tota l'energia. Però bé, ja vindran altres temps. Ara no toca, que diria aquell. —